

ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΡΟΣ

Πέφτοντας μέσα στην Ιστορία (Β')

Ο Βλαντ και η Ούρσουλα είχαν μεταφέρει το συγκρότημα βιοτεχνολογίας σε μια ράχη της Αύλακας του Αχέροντα που έμοιαζε με πτερύγιο, μια στενή προεξοχή σαν πυργίσκος ενός πελώριου υποβρυχίου σε κατάδυση. Είχαν σκάψει το πάνω μέρος του ανοίγοντας αίθουσες σαν κυψέλες που εκτείνονταν από τον ένα γκρεμό ως τον άλλο· κάποιες αίθουσες είχαν πλάτος χιλιομέτρων με γυάλινους τοίχους και από τις δύο πλευρές. Τα παράθυρα της νότιας πλευράς είχαν θέα στον Όλυμπο, περίπου εξακόσια χιλιόμετρα πιο πέρα· τα βόρεια παράθυρα έβλεπαν τις αχροκάστανες άμμους της Πεδιάδας της Αρκαδίας.

Ο Τζον ανηφόρισε ένα πλατύ πεζούλι ως τους πρόποδες του πτερυγίου και συνδέθηκε στον αεροφράκτη του γκαράζ, παρατηρώντας στο μεταξύ ότι το έδαφος στο στενό φαράγγι νότια του καταυλισμού ήταν γεμάτο πρηξίματα, σωρούς από κάτι που έμοιαζε με λιωμένη μαύρη ζάχαρη.

«Είναι ένα καινούριο είδος κρυπτογαμικής κρούστας», είπε ο Βλαντ όταν ο Τζον τον ρώτησε σχετικά. «Συμβίωση κυανοβακτηρίων και βακτηρίων αναβαθμίδας Φλόριντα. Τα βακτήρια αναβαθμίδας εισχωρούν βαθιά και μετατρέπουν τις θειικές ενώσεις του βράχου σε σουλφίδια, τα οποία τρέφουν μια ποικιλία του κυανοβακτηρίου *Microcoleus*. Τα πάνω στρώματά του αναπτύσσονται σχηματίζοντας νημάτια, τα οποία συνενώνονται με την άμμο και τον πηλό φτιάχνοντας μεγάλους δενδροειδείς σχηματισμούς, οπότε είναι σαν μικρά δάση από συλβανόλια με πολύ μακριά βακτηριακά συστήματα ριζών. Απ' ό,τι φαίνεται αυτά τα συστήματα ριζών θα συνεχίσουν να πηγαίνουν προς τα κάτω περνώντας τον ρηγόλιθο και φτάνοντας το στερεό πέτρωμα, λιώνοντας το μόνιμα παγωμένο υπέδαφος όπως θα προχωρούν».

«Κι αφήσατε ελεύθερο αυτό το πράγμα;» είπε ο Τζον.

«Βέβαια. Χρειαζόμαστε κάτι να σπάσει το μόνιμα παγωμένο υπέδαφος, έτσι δεν είναι;»

«Υπάρχει κάτι που θα το εμποδίσει να εξαπλωθεί σ' ολόκληρο τον πλανήτη;»

«Να, έχει τη συνηθισμένη σειρά από γονίδια αυτοκτονίας σε

περίπτωση που αρχίσει να πνίγει την υπόλοιπη βιομάζα, αλλά αν μείνει στην οικολογική γωνιά του...»

«Σώπα».

«Νομίζουμε πως δεν διαφέρει πολύ από τις πρώτες μορφές ζωής που κάλυπταν τις γήινες ηπείρους. Απλώς αυξήσαμε την ταχύτητα ανάπτυξής του και βελτιώσαμε το σύστημα των ριζών του. Το αστείο είναι ότι μου φαίνεται πως θα ψυχράνει την ατμόσφαιρα, παρ' όλο που κάτω από το έδαφος θα προσθέτει θερμότητα. Επειδή θα αυξήσει τη χημική διάβρωση των βράχων, και όλες αυτές οι αντιδράσεις απορροφούν διοξείδιο του άνθρακα από τον αέρα, η πίεση του αέρα θα πέσει».

Η Μάγια είχε έρθει να τους βρει, δίνοντας μια μεγάλη αγκαλιά στον Τζον, και τώρα είπε, «Όμως οι αντιδράσεις δεν θα απελευθερώνουν οξυγόνο με την ταχύτητα που απορροφούν διοξείδιο του άνθρακα κρατώντας ψηλά την πίεση του αέρα;»

Ο Βλαντ σήκωσε τους ώμους. «Ίσως. Θα δούμε».

Ο Τζον γέλασε. «Ο Σαξ υπολογίζει τα πράγματα σε μακρόχρονη βάση. Μάλλον θα χαρεί».

«Α, ναι. Έδωσε έγκριση να το απελευθερώσουμε. Θα έρθει εδώ να το μελετήσει την άνοιξη».

Δείπνησαν σε μια αίθουσα ψηλά στο πτερύγιο, ακριβώς κάτω από την κορυφή. Φωταγωγοί άνοιγαν από πάνω τους στο θερμοκήπιο που ήταν στην κορυφή, και υπήρχαν παράθυρα σ' όλο το μήκος των τοίχων της βόρειας και της νότιας πλευράς· συστάδες από μπαμπού κάλυπταν τους τοίχους στα ανατολικά και τα δυτικά. Όλοι οι κάτοικοι του Αχέροντα ήταν εκεί για το δείπνο, τηρώντας τα έθιμα του Άντερχιλ, όπως έκαναν και με πολλούς άλλους τρόπους. Η συζήτηση στο τραπέζι του Τζον και της Μάγιας κάλυπτε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, όμως συνεχώς ξανάπιαναν το τρέχον έργο τους, την προσπάθεια να επιλύσουν τα προβλήματα που προκαλούσε η ανάγκη να εμφυτεύσουν μέτρα ασφαλείας σε όλους τους ΓΤΜ που απελευθέρωναν. Τα διπλά γονίδια αυτοκτονίας σε κάθε ΓΤΜ ήταν μια τακτική που είχε θεσπίσει η ομάδα του Αχέροντα από μόνη της, και τώρα θα γινόταν νόμος

του ΟΗΕ. «Ωραία και καλά αυτά για τους νόμιμους ΓΤΜ», είπε ο Βλαντ. «Αλλά αν κάποιοι βλάκες προσπαθήσουν να κάνουν κάτι μόνοι τους και αποτύχουν, ίσως να έχουμε μεγάλο πρόβλημα ούτως ή άλλως».

Μετά το δείπνο, η Ούρσουλα είπε στον Τζον και τη Μάγια, «Μιας και είστε εδώ, θα έπρεπε να κάνετε εξετάσεις. Και οι δύο έχετε πολύ καιρό να κάνετε».

Ο Τζον, που απεχθανόταν τις εξετάσεις και γενικά κάθε είδους ιατρική φροντίδα, έφερε αντιρρήσεις. Όμως η Ούρσουλα δεν τον άφηγε σε κλωρό κλαρί, και τελικά εκείνος ενέδωσε και επισκέφτηκε την κλινική της μερικές μέρες αργότερα. Έκανε μια σειρά διαγνωστικά τεστ που έμοιαζαν πιο εντατικά απ' όσο συνήθως. Τα περισσότερα τα έκαναν μηχανές απεικόνισης και υπολογιστές με υπερβολικά χαλαρωτικές φωνές, που του έλεγαν να κουνηθεί πρώτα έτσι και μετά αλλιώς, ενώ ο Τζον, σε πλήρη άγνοια, έκανε ό,τι του έλεγαν. Μοντέρνα ιατρική. Μετά από όλα αυτά όμως, τον έπιασε η ίδια η Ούρσουλα και άρχισε να τον πιάνει και να τον ζουλά και να τον χτυπά ανάλαφρα όπως όριζε η τιμημένη παράδοση των γιατρών. Κι όταν τελείωσαν όλα, ο Τζον ήταν ξαπλωμένος ανάσκελα με ένα άσπρο σεντόνι από πάνω του, ενώ εκείνη στεκόταν στο πλευρό του, κοιτάζοντας εκτυπώσεις και σιγοτραγουδώντας αφηρημένα.

«Μια χαρά φαίνεσαι», του είπε μετά από μερικά λεπτά. «Υπάρχουν μερικά από τα συνηθισμένα προβλήματα που σχετίζονται με τη βαρύτητα, αλλά δεν υπάρχει τίποτα που να μη μπορούμε να το αντιμετωπίσουμε».

«Λαμπρά», είπε ο Τζον, νιώθοντας ανακουφισμένος. Αυτό ήταν το θέμα με τις ιατρικές εξετάσεις· κάθε νέο ήταν κακό νέο, αυτό που ήθελες ήταν να μην υπάρχουν καθόλου νέα. Όταν συνέβαινε αυτό ήταν κατά κάποιον τρόπο νίκη, και με το πέρασμα του χρόνου ήταν ακόμα μεγαλύτερη· έστω κι έτσι, ήταν ένα αρνητικό επίτευγμα. Δεν του είχε συμβεί τίποτα, ζήτω!

«Θέλεις τη θεραπεία λοιπόν;» ρώτησε η Ούρσουλα, με την πλάτη γυρισμένη, τη φωνή ήρεμη.

«Ποια θεραπεία;»

«Είναι ένα είδος γεροντολογικής θεραπείας. Μια πειραματική διαδικασία. Κάτι σαν εμβολιασμός, αλλά με ενδυναμωτή DNA. Επισκευάζει τις σπασμένες αλύσους και επαναφέρει σε μεγάλο βαθμό την ακρίβεια της κυτταρικής διαίρεσης.»

Ο Τζον αναστέναξε. «Και τι σημαίνει αυτό;»

«Να, ξέρεις τώρα. Συνήθως η γήρανση προκαλείται από σφάλματα στη διαίρεση των κυττάρων. Μετά από κάποιες γενιές, από εκατοντάδες μέχρι εκατοντάδες χιλιάδες (ανάλογα με το τι είδους κύτταρα είναι), τα σφάλματα της αναπαραγωγής αυξάνονται, και όλα εξασθενούν. Το ανοσοποιητικό σύστημα είναι ένα από τα πρώτα που εξασθενούν, ύστερα άλλοι ιστοί, και τελικά κάτι πάει στραβά ή το ανοσοποιητικό σύστημα ηττάται από κάποια ασθένεια, και τέρμα.»

«Και λες ότι μπορείτε να σταματήσετε αυτά τα λάθη;»

«Τουλάχιστον να τα επιβραδύνουμε, και να διορθώσουμε ό,τι είναι ήδη χαλασμένο. Ένα μίγμα, για την ακρίβεια. Τα λάθη διαίρεσης προκαλούνται από ρωγμές στις αλυσίδες του DNA, οπότε θέλαμε να ενισχύσουμε τις αλυσίδες του DNA. Για να το κάνουμε θα διαβάζαμε το γονιδίωμά σου και μετά θα φτιάχναμε μια γονιδιωματική βιβλιοθήκη αυτόματης επιδιόρθωσης από μικρά τμήματα που θα αντικαθιστούν τις σπασμένες αλύσους...»

«Αυτόματης επιδιόρθωσης;»

Η Ούρσουλα αναστέναξε. «Όλοι οι Αμερικανοί πιστεύουν ότι είναι αστείο. Τέλος πάντων, βάζουμε αυτή τη βιβλιοθήκη αυτόματης επιδιόρθωσης στα κύτταρα, όπου θα συνδεθεί με το αρχικό DNA και θα το εμποδίζει να σπάσει». Άρχισε να σχεδιάζει διπλές και τετραπλές έλικες καθώς μιλούσε, ενώ σιγά-σιγά και αναπόφευκτα χρησιμοποιούσε όλο και περισσότερη επιστημονική αργκό, ώσπου στο τέλος ο Τζον μπορούσε να πιάσει μόνο το περίγραμμα της ερμηνείας, η οποία απ' ό,τι φαινόταν είχε τις ρίζες της στο πρόγραμμα του γονιδιώματος και το πεδίο της διόρθωσης γενετικών ανωμαλιών, με μεθόδους εφαρμογής παρμένες από τη θεραπεία του καρκίνου και τις τεχνικές των ΓΤΜ. Η Ούρσουλα

εξήγησε ότι η ομάδα του Αχέροντα είχε συνδυάσει στοιχεία από αυτές και πολλές άλλες τεχνολογίες. Το αποτέλεσμα έμοιαζε να είναι ότι θα μπορούσαν να τον μολύνουν ενέσιμα με τμήματα του δικού του γονιδιώματος, μια μόλυνση που θα εισέβαλλε σε όλα τα κύτταρα του σώματός του εκτός από κάποια μέρη των δοντιών και της επιδερμίδας και των οστών και των μαλλιών· και μετά θα είχε σχεδόν αψεγάδιαστες αλυσίδες DNA, αλυσίδες επισκευασμένες και ενισχυμένες που θα έκαναν τις κατοπινές διαιρέσεις κυττάρων πιο ακριβείς.

«Πόσο πιο ακριβείς;» ρώτησε, προσπαθώντας να συλλάβει τι σήμαιναν όλα αυτά.

«Ε, περίπου όπως αν ήσουν δέκα χρονών».

«Αστειεύεσαι».

«Όχι, όχι. Το κάναμε σε μας, γύρω στο Ls=10° φέτος, και μέχρι στιγμής απ' όσο βλέπουμε λειτουργεί».

«Κρατάει για πάντα;»

«Τζον, τίποτα δεν κρατάει για πάντα».

«Για πόσο καιρό, λοιπόν;»

«Δεν ξέρουμε. Εμείς οι ίδιοι είμαστε το πείραμα, υποθέτουμε ότι θα το βρούμε όπως θα προχωράμε. Φαίνεται πιθανό ότι η θεραπεία ίσως μπορέσει να επαναληφθεί όταν ο ρυθμός των λαθών διαίρεσης αυξηθεί ξανά. Αν αυτό πετύχει, ίσως σημαίνει ότι θα κρατήσεις για αρκετό διάστημα».

«Πόσο πολύ;» επέμεινε αυτός.

«Ε, δεν ξέρουμε, πού να ξέρουμε! Περισσότερο απ' όσο ζούμε τώρα, αυτό είναι βέβαιο. Ίσως πολύ περισσότερο».

Ο Τζον την κοίταξε. Εκείνη χαμογέλασε βλέποντας την έκφραση στο πρόσωπό του, κι ο Τζον ένιωθε ότι είχε μείνει με το στόμα ανοικτό από την κατάπληξη· σίγουρα δεν έδειχνε καθόλου έξυπνος, αλλά τι περίμενε η Ούρσουλα; Όλο αυτό ήταν... ήταν...

Παρακολουθούσε τις σκέψεις του με δυσκολία καθώς έτρεχαν ολόγυρα. «Σε ποιους το έχετε πει;» ρώτησε.

«Ρωτάμε όσους από τους πρώτους εκατό έρχονται να κάνουν

εξετάσεις σε μας. Όλοι εδώ στον Αχέροντα το έχουν δοκιμάσει. Το θέμα είναι ότι συνδυάσαμε μεθόδους που έχουν όλοι, οπότε δεν θα αργήσουν να τις συνδυάσουν κι άλλοι. Οπότε το γράφουμε για δημοσίευση, αλλά πρώτα θα στείλουμε τα άρθρα να τα εξετάσει η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. Υπάρχουν πολιτικές συνέπειες, αντιλαμβάνεσαι».

«Χμ», έκανε ο Τζον, καθώς το συλλογιζόταν. Η είδηση ενός φαρμάκου μακροζωίας που κυκλοφορούσε ανεξέλεγκτο στον Άρη αν μαθευόταν από τις μάζες των δισεκατομμυρίων της Γης... Θεέ μου, σκέφτηκε. «Είναι ακριβό;»

«Όχι πάρα πολύ. Το πιο ακριβό σκέλος είναι η ανάγνωση του γονιδιώματός σου, η οποία παίρνει χρόνο. Αλλά είναι απλώς μια διαδικασία, ξέρεις, είναι απλώς χρόνος υπολογιστή. Είναι πολύ πιθανόν ότι θα μπορούσαν να εμβολιαστούν όλοι στη Γη. Όμως το πρόβλημα του υπερπληθυσμού εκεί είναι ήδη σε κρίσιμο σημείο. Θα πρέπει να θεσπίσουν αυστηρά μέτρα ελέγχου πληθυσμού, αλλιώς η κατάσταση θα γίνει Μαλθουσιανή πολύ γρήγορα. Σκεφτήκαμε καλύτερο να αφήσουμε τις αποφάσεις στις αρχές εκεί κάτω».

«Σίγουρα όμως η είδηση θα κυκλοφορήσει».

«Αλήθεια; Ίσως προσπαθήσουν να την κρύψουν. Ίσως με το άργιο, δεν ξέρω».

«Πω πω. Αλλά εσείς παιδιά... πήγατε και το κάνατε έτσι απλά;»

«Ναι, έτσι απλά». Σήκωσε τους ώμους της. «Τι λες λοιπόν; Θέλεις να το κάνεις;»

«Άσε με να το σκεφτώ».

Πήγε μια βόλτα στη ράχη του πετερυγίου, μπρος-πίσω στο μακρύ θερμοκήπιο που ήταν γεμάτο μπαμπού και σιτηρά. Όταν προχωρούσε δυτικά, χρειαζόταν να κρύβει τα μάτια από τη δυνατή λάμψη του απογευματινού ήλιου παρά τα φίλτρα στα τζάμια· επιστρέφοντας προς τα ανατολικά κοίταζε τις σπασμένες πλαγιές λάβας που εκτεινόταν ως τον Όλυμπο. Δυσκολευόταν να

σκεφτεί. Ήταν εξήντα έξι χρονών· είχε γεννηθεί το 1982 και τώρα πόσο ήταν στη Γη, 2048; A-II, έντεκα μακρά αρειανά έτη γεμάτα ακτινοβολία. Είχε περάσει 35 μήνες στο διάστημα, με τρία ταξίδια μεταξύ Γης και Άρη, που ήταν ακόμα το ρεκόρ. Μόνο σ' αυτά τα ταξίδια είχε δεχθεί 195 ρεμ, και είχε χαμηλή πίεση αίματος και κακό αθηρωματικό δείκτη, και οι ώμοι του πονούσαν όταν κλυμπούσε και συχνά ένοιθε κουρασμένος, Γερνούσε. Δεν του έμεναν πολλά χρόνια, αν και ήταν παράξενο να το σκέφτεσαι· είχε μεγάλη πίστη στους ανθρώπους του Αχέροντα, οι οποίοι, τώρα που το σκεφτόταν, τριγυρνούσαν στην αετοφωλιά τους δουλεύοντας και τρώγοντας και παίζοντας ποδόσφαιρο και κολυμπώντας και άλλα τέτοια με χαμογελάκια που έδειχναν προσήλωση και αφοσίωση, σχεδόν σιγοτραγουδώντας. Δεν έμοιαζαν με δεκάχρονα, σε καμία περίπτωση· αλλά είχαν μια αύρα διάχυτης, εσωτερικευμένης ευτυχίας. Μια αύρα υγείας, και κάτι παραπάνω από υγεία. Γέλασε δυνατά και κατέβηκε στον Αχέροντα ψάχνοντας την Ούρσουλα. Όταν τον είδε, γέλασε κι εκείνη. «Δεν είναι δύσκολη επιλογή, ε;»

«Όχι». Γέλασε μαζί της: «Θέλω να πω, τι έχω να χάσω;»

Έτσι συμφώνησε να το κάνει. Είχαν το γονιδίωμά του στα αρχεία τους, αλλά θα χρειάζονταν μερικές μέρες για να συνθέσουν τη συλλογή των αλυσίδων επισκευής και να τις κοτσάρουν στα πλασμίδια και να κλωνοποιήσουν μερικά εκατομμύρια. Η Ούρσουλα του είπε να ξανάρθει σε τρεις μέρες.

Όταν επέστρεψε στις αίθουσες των φιλοξενούμενων, η Μάγια ήταν ήδη εκεί, κι έδειχνε σοκαρισμένη, όπως ένοιθε κι ο ίδιος μέσα του, πετιόταν νευρικά από το κομοδίνο στο νιπτήρα κι από κει στο παράθυρο, άγγιζε πράγματα και κοίταζε ολόγυρα σαν να μην είχε ξαναδεί δωμάτιο ποτέ της. Ο Βλαντ της το είχε πει μετά τη δική της εξέταση, όπως είχε κάνει η Ούρσουλα με τον Τζον. «Η επιδημία της αθανασίας!» αναφώνησε, και γέλασε παράξενα. «Μπορείς να το πιστέψεις;»

«Η επιδημία της μακροζωίας», τη διόρθωσε αυτός. «Όχι, δεν

μπορώ. Πραγματικά, δεν μπορώ». Ένωσε ζαλάδα και είδε ότι η Μάγια δεν τον είχε ακούσει. Η ταραχή της τον έκανε νευρικό. Ζέσταναν σούπα, έφαγαν ζαλισμένοι. Ο Βλαντ είχε πει στη Μάγια να έρθει στον Αχέροντα, και είχε αφήσει νύξεις για το λόγο· γι' αυτό η Μάγια είχε επιμείνει να τη συνοδεύσει ο Τζον στον Αχέροντα. Όταν του το είπε, ένωσε ένα ρίγος τρυφερότητας απέναντί της. Όπως στεκόταν δίπλα της καθώς έπλενε τα πιάτα, παρατηρώντας τα χέρια της να τρέμουν καθώς του μιλούσε, ο Τζον ένωσε πολύ κοντά της· ήταν σαν να ήξεραν ο ένας τις σκέψεις του άλλου, λες και μετά από όλα αυτά τα χρόνια, εν όψει αυτής της παράδοξης εξέλιξης, δεν χρειάζονταν λόγια, μόνο την παρουσία του άλλου. Εκείνη τη νύχτα στο ζεστό σκοτάδι του κρεβατιού τους η Μάγια ψιθύρισε βραχνά, «Καλύτερα να το κάνουμε δυο φορές απόψε. Όσο ακόμα είμαστε εμείς».

Τρεις μέρες μετά έκαναν και οι δύο τη θεραπεία. Ο Τζον ξάπλωνε σε ένα κρεβάτι ιατρείου σε ένα δωματάκι και κοιτάζε το ενδοφλέβιο βύσμα στη ράχη της παλάμης του. Ήταν ένας ορός, σαν εκείνους που του είχαν βάλει κι άλλοτε. Μόνο που αυτή τη φορά ένωθε μια παράξενη θερμότητα να ανηφορίζει το μπράτσο του, να απλώνεται στο στήθος του, να χύνεται στα πόδια του. Ήταν αληθινό; Το φανταζόταν; Για μια στιγμή, ένωσε ολόκληρος παράξενα, σαν να είχε περάσει το φάντασμά του από μέσα του. Ύστερα ένωσε να ζεσταίνεται πολύ. «Πρέπει να νιώθω τόσο ζεστός;» ρώτησε ανήσυχος την Ούρσουλα.

«Είναι σαν πυρετός στην αρχή», του είπε εκείνη. «Ύστερα σου κάνουμε ένα μικρό ηλεκτροσόκ για να ωθήσουμε τα πλασμίδια στα κύτταρά σου. Μετά, θα νιώσεις μάλλον ρίγη παρά πυρετό, καθώς οι νέες αλυσίδες θα συνδέονται με τις παλιές. Και μάλιστα οι άνθρωποι συχνά νιώθουν αρκετό κρύο».

Μια ώρα μετά είχαν αδειάσει μέσα του μια μεγάλη φιάλη ενδοφλέβιο ορό. Ακόμα ζεσταινόταν, και η κύστη του ήταν γεμάτη. Του επέτρεψαν να σηκωθεί και να πάει στην τουαλέτα, και όταν γύρισε μετά τον έδεσαν σε κάτι που έμοιαζε διασταύρωση κανα-

πέ και ηλεκτρικής καρέκλας. Αυτό δεν τον ενόχλησε· έχοντας εκπαιδευτεί ως αστροναύτης, καμία συσκευή δεν τον ξάφνιαζε. Το σοκ κράτησε περίπου δέκα δευτερόλεπτα, και το ένωσε σαν ένα δυσάρεστο σύγκορμο γαργαλητό. Η Ούρσουλα και οι άλλοι τον αποσύνδεσαν από τη συσκευή· η Ούρσουλα, με τα μάτια να λαμπυρίζουν, τον φίλησε στο στόμα. Τον προειδοποίησε πάλι ότι σε λίγο θα τον έπιανε κρύο κι αυτό θα διαρκούσε μια-δυο μέρες. Δεν πείραζε αν έμπαινε σε σάουνα ή σε τζακούζι· μάλιστα το συνιστούσαν.

Έτσι ο Τζον και η Μάγια κάθισαν στην άκρη μιας σάουνας μαζί, κολλητά ο ένας στον άλλο σε εκείνη τη ζεστασιά που τους διαπερνούσε, κοιτάζοντας τα σώματα των άλλων επισκεπτών που έμπαιναν άσπροι και έβγαιναν ροζ. Του Τζον του φάνηκε ότι ήταν η εικόνα αυτού που συνέβαινε στους δυο τους· μπαίνεις εξήντα πέντε χρονών, βγαίνεις δέκα. Δεν μπορούσε να το πιστέψει. Ακόμα δυσκολευόταν να το σκεφτεί, οι σκέψεις του ήταν θαμπές, το μυαλό του σαστισμένο. Αν ενισχύονταν και τα εγκεφαλικά κύτταρά του, μήπως τα δικά του απροσδόκητα είχαν φράξει; Πάντα σκεφτόταν αργά, δύσκολα. Στην πραγματικότητα αυτό μάλλον ήταν απλώς η συνηθισμένη αμβλύνοιά του, που την είχε προσέξει επειδή προσπαθούσε να συμφιλιωθεί με αυτό το πράγμα, να σκεφτεί τι σήμαινε. Μπορούσε να είναι αληθινό; Μπορούσαν όντως να παρακάμψουν το θάνατο για μερικά χρόνια, ίσως για μερικές... δεκαετίες...;

Έφυγαν από τη σάουνα για να πάνε να φάνε, και μετά το φαγητό έκαναν μερικούς σύντομους περιπάτους στο θερμοκήπιο της ράχης, κοιτάζοντας τις θίνες στο βορρά, τη χαστική λάβα στο νότο. Η θέα στο βορρά θύμιζε στη Μάγια το Άντερχιλ στις αρχές, με το τυχαίο συνονθύλευμα από πέτρες στο Υψίπεδο της Σελήνης να έχει αντικατασταθεί από το ανεμοδαρμένο υφαντό των θινών της Αρκαδίας· σαν η μνήμη της να είχε εξωραϊσει τις αναμνήσεις της από εκείνο το διάστημα, κάνοντάς τες πιο καλοσηματισμένες, βάφοντας τα ξεθωριασμένα κίτρινα και κόκ-

κινα με ένα πλούσιο λεμονί. Ο καλλωπισμός του παρελθόντος. Ο Τζον την κοίταξε περίεργα. Είχαν περάσει A-II χρόνια από τις πρώτες εκείνες μέρες στο χώρο των τρέιλερ, και τα περισσότερα χρόνια έκτοτε οι δυο τους ήταν εραστές, με αρκετές (δύοξα τω Θεώ) διακοπές και χωρισμούς, φυσικά, που τις είχαν προκαλέσει οι συνθήκες ή, συχνότερα, η ανικανότητά τους να τα βρουν μεταξύ τους. Όμως πάντα ξανάρχιζαν όταν προέκυπτε η ευκαιρία, και το πλεονέκτημα ήταν ότι τώρα γνώριζαν ο ένας τον άλλο όσο καλά θα γνωριζόταν ένα ηλικιωμένο παντρεμένο ζευγάρι που δεν είχε αυτή τη διακεκομμένη ιστορία· ίσως μάλιστα ακόμα καλύτερα, επειδή τα μέλη ενός μόνιμου και σταθερού ζεύγους πιθανότατα θα είχαν σταματήσει να δίνουν σημασία ο ένας στον άλλο κάποια στιγμή, ενώ ο Τζον και η Μάγια, με τους χωρισμούς και τις επανασυνδέσεις τους, τους καυγάδες και τις επαναπροσεγγίσεις, είχαν αναγκαστεί να ξαναμάθουν ο ένας τον άλλο αναρίθμητες φορές. Ο Τζον της τα είπε μερικά απ' αυτά, και το συζήτησαν· ήταν χαρά να το συζητάνε· «Ήμασταν υποχρεωμένοι να δίνουμε συνεχώς σημασία ο ένας στον άλλον», είπε έντονα η Μάγια, νεύοντας με ένα βλέμμα σοβαρό και ικανοποιημένο, βέβαιη πως ήταν κυρίως δικό της έργο όλα αυτά. Ναι, είχαν δώσει σημασία ο ένας στον άλλο, δεν είχαν παγιδευτεί στην ευκολία της τριβής και της συνήθειας. Συμφωνούσαν, όπως κάθονταν στα λουτρά ή περπατούσαν στη ράχη, πως σίγουρα αυτό αντιστάθμιζε τον καιρό που είχαν περάσει χωριστά, τον αντιστάθμιζε και με το παραπάνω. Ναι· δίχως αμφιβολία ήξεραν ο ένας τον άλλο *καλύτερα* απ' όσο ένα ηλικιωμένο παντρεμένο ζευγάρι.

Κι έτσι μιλούσαν, προσπαθώντας να ενώσουν τα παρελθόντα τους μ' αυτό το παράξενο καινούριο μέλλον, με την αγωνιώδη ελπίδα ότι το ρήγμα δεν θα αποδεικνυόταν αγεφύρωτο. Και αργά το επόμενο βράδυ, δυο μέρες μετά τον εμβολιασμό, εκεί που κάθονταν μόνοι και γυμνοί στη σάουνα, με τη σάρκα να κρυώνει ακόμη, το δέρμα ροδαλό από τον ιδρώτα, ο Τζον κοίταξε το κορμί της Μάγιας που καθόταν δίπλα του, πραγματικό σαν βράχος, και ένιωσε μια θέρμη σαν να κυλούσε πάλι μέσα του ο ορός. Δεν

έτρωγε πολύ μετά τη θεραπεία, και τα μπεζ και κίτρινα πλακάκια στα οποία κάθονταν είχαν αρχίσει να πάλλονται, σαν να φωτιζόνταν από μέσα· το φως λαμπύριζε σε κάθε σταγόνα που κάλυπτε τα πλακάκια, σαν μικρά ψήγματα αστραπής σκορπισμένα παντού, και το σώμα της Μάγιας ήταν ξαπλωμένο σ' αυτά τα λαμπυριστά πλακάκια που έπαλλαν μπροστά του σαν ροζ κεριά. Η έντονη *εκείτητα* της κατάστασης – η *θεοτώρα* όπως το είχε αποκαλέσει κάποτε ο Σαξ, όταν ο Τζον τον είχε ρωτήσει κάτι για τις θρησκευτικές πεποιθήσεις του – πιστεύω στη *θεοτώρα*, είχε πει ο Σαξ, στην *αυτότητα*, στο εδώ-και-τώρα, στην ιδιαίτερη ατομικότητα της κάθε στιγμής. Να γιατί θέλω να μάθω τι είναι αυτό; Τι είναι αυτό; Τι είναι αυτό; Τώρα, καθώς θυμόταν την αλλόκοτη λέξη και την αλλόκοτη θρησκεία του Σαξ, ο Τζον τελικά τον κατάλαβε· επειδή ένιωθε την *αυτότητα* της στιγμής σαν πέτρα στο χέρι του, και ένιωθε σαν να είχε ζήσει ολόκληρη τη ζωή του μόνο και μόνο για να φτάσει σ' αυτή τη στιγμή. Τα πλακάκια και ο πυκνός καυτός αέρας πάλλονταν γύρω του σαν να πέθαινε και να ξαναγεννιόταν, και σίγουρα αυτό ακριβώς γινόταν αν ήταν αλήθεια όσα είχαν πει η Ούρσουλα και ο Βλαντ. Και δίπλα του, στη διαδικασία της αναγέννησης, ήταν το ροδαλό κορμί της Μάγιας Τοϊτόβνα, το κορμί της Μάγιας που το ήξερε καλύτερα από το δικό του. Κι όχι μόνο σ' αυτή τη στιγμή, αλλά σε όλη τη διάρκεια του χρόνου· θυμόταν καθαρά την πρώτη φορά που την είχε δει γυμνή, να πλέει προς το μέρος του στη φυσαλίδα στον Άρη, περικυκλωμένη από ένα φωτοστέφανο από άστρα και το μαύρο βελούδο του διαστήματος. Και κάθε αλλαγή πάνω της έκτοτε του ήταν ολοφάνερη, η αλλαγή από το είδωλο της μνήμης του στο σώμα δίπλα του ήταν μια παραισθητική μεταβολή στο χρόνο, με τη σάρκα και την επιδερμίδα της να αλλάζουν, να σακουλιάζουν, να ρυτιδιάζουν – να γερνούν. Και οι δύο ήταν πιο γέροι, πιο δύσκαμπτοι, πιο βαριοί. Έτσι γίνονταν. Όμως το εκπληκτικό ήταν πόσα είχαν απομείνει, πόσο ήταν ακόμα ο εαυτός τους. Του ήρθαν στο νου στίχοι από ένα ποίημα, το επιτύμβιο της αποστολής Σκοτ κοντά στο σταθμό Ρος στην Ανταρκτική, είχαν ανέβει όλοι τους το λόφο για να δουν μαζί

τον μεγάλο ξύλινο σταυρό, και πάνω του ήταν σκαλισμένοι στίχοι: πολλά χάθηκαν κι όμως πολλά παραμένουν... κάτι τέτοιο. Δεν θυμόταν... πολλά είχαν *όντως* χαθεί· στο κάτω-κάτω, είχε περάσει πολύς καιρός. Όμως είχαν δουλέψει σκληρά, είχαν φάει καλά, και ίσως η βαρύτητα του Άρη να ήταν πιο ευγενική από τη βαρύτητα της Γης· επειδή η προφανής και φωτοβόλα αλήθεια ήταν ότι η Μάγια Τοϊτόβνα εξακολουθούσε να είναι μια πανέμορφη γυναίκα, δυνατή και μυώδης, με το αγέρωχο πρόσωπο και τα γκριζα βρεγμένα μαλλιά να έλκουν ακόμα το βλέμμα του, τα στήθη της ακόμα μαγνήτης για τα μάτια του, εντελώς διαφορετική σε εμφάνιση ακόμα κι όταν απλώς κουνούσε τον αγκώνα της, και όμως σε κάθε στάση να του είναι απολύτως γνώριμη... στα *δικά του* στήθη, τα μπράτσα, τα πλευρά, τα μεριά. Η Μάγια, καλώς ή κακώς, ήταν ο άνθρωπος ο κοντινότερός του, ένα πανέμορφο ροζ ζώο κι επίσης μια αβατάρα του, του σεξ, της ίδιας της ζωής σ' αυτόν τον γυμνό βραχώδη κόσμο. Αν σήμαιναν αυτό ο ένας για τον άλλο στα εξήντα έξι τους, και αν η θεραπεία απλώς τους σταματούσε σ' αυτό το σημείο, έστω και για μερικά επιπλέον χρόνια ή (ακόμα κι αυτό, τι σοκ) για δεκαετίες; Για *δεκαετίες*; Ε λοιπόν, ήταν εκπληκτικό. Ήταν πολύ μεγάλο για να το συλλάβεις, ο Τζον έπρεπε να σταματήσει να προσπαθεί αλλιώς θα διέλυε όλα τα γρανάζια του μυαλού του. Μπορούσε όμως να γίνει; Μπορούσε, σ' αλήθεια; Ο πόνος και ο πόθος των εραστών ανά τους αιώνες, να έχουν λίγο ακόμα χρόνο μαζί, να μπορέσουν να συνεχίσουν και να ζήσουν πλήρως τον έρωτά τους... Παρόμοια αισθήματα έμοιαζαν να υπάρχουν μέσα στη Μάγια. Είχε λαμπρή διάθεση, τον κοίταζε μισοκλείνοντας τα μάτια, με το έλα-εδώ-λιγάκι μειδίαμα που ο Τζον ήξερε τόσο καλά, με το ένα γόνατο σηκωμένο και χωμένο στη μασχάλη της, χωρίς να επιδεικνύει το φύλο της αλλά απλώς νιώθοντας άνετα, χαλαρώνοντας όπως θα έκανε αν ήταν μόνη... ναι, τίποτα δεν συγκρινόταν με τη Μάγια όταν είχε τα κέφια της, κανένας δεν μπορούσε να κολλήσει τους άλλους μ' αυτό, τόσο πολύ και τόσο σίγουρα. Ο Τζον ένιωσε ένα ξέσπασμα τρυφερότητας γι' αυτή την πτυχή του χαρακτήρα της, έναν ορό

συναισθήματος, και έβγαλε το χέρι του στον ώμο της και έσφιξε, ο έρωτας απλώς ένα μπαχάρι στην πανδαισία της αγάπης, και ξαφνικά όπως συνήθως τα λόγια ξεχύθηκαν από μέσα του, της είπε πράγματα που δεν είχε ξαναπεί άλλοτε, «Ας παντρευτούμε!» είπε, κι όταν εκείνη γέλασε, γέλασε κι αυτός, και είπε, «Όχι, όχι, το εννοώ, ας παντρευτούμε». Να παντρευτούν και να γεράσουν πολύ, να αρπάξουν ό,τι δώρα έφερνε ο χρόνος και να τα κάνουν μια κοινή περιπέτεια, να κάνουν παιδιά, να δουν τα παιδιά να κάνουν παιδιά, να δουν τα εγγόνια να κάνουν παιδιά, να δουν τα δι-σέγγονα να κάνουν παιδιά, μα τον Θεό, ποιος ήξερε άραγε πόσο μπορούσε να διαρκέσει αυτό; Θα μπορούσαν να δουν ένα ολόκληρο έθνος απογόνων να ακμάζει, να γίνουν ο πατριάρχης και η μητριάρχισσα, ένα είδος μίνι Αρειανών Αδάμ και Εύας! Η Μάγια γελούσε με κάθε εξαγγελία του, με τα μάτια της ολοζώντανα να τρεμοπαίζουν από τρυφερότητα, παράθυρα σε μια ψυχή που είχε εξαιρετικά καλή διάθεση, τον έβλεπε και τον ρουφούσε, ο Τζον ένιωθε το βλέμμα της να τον τραβά σαν σφουγγάρι, να τον παρακολουθεί, την έβλεπε να γελά κατενθουσιασμένη με κάθε καινούρια παράλογη ξεκαρδιστική φράση που ξεπηδούσε από μέσα του και του απαντούσε, «Κάτι τέτοιο, ναι, κάτι τέτοιο», κι ύστερα τον αγκάλιαζε σφιχτά. «Αχ, Τζον», του είπε. «Ξέρεις πώς να με κάνεις ευτυχισμένη. Είσαι ο καλύτερος που είχα ποτέ». Τον φίλησε και ο Τζον κατάλαβε ότι παρά τη ζέστη της σάουνας θα ήταν εύκολο να αλλάξει η έμφαση από την αγάπη στον έρωτα· τώρα όμως αυτά τα δύο ήταν ένα, ασεχώριστα, μια μεγάλη ενωμένη πλημμύρα πλησιάζματος. «Θα με παντρευτείς και τα λοιπά και τα λοιπά;» της είπε καθώς κλείδωνε την πόρτα της σάουνας και άρχιζαν. «Κάτι τέτοιο», είπε εκείνη, με τα μάτια να αστράφτουν, το πρόσωπο να φλέγεται με ένα απολύτως μαγευτικό χαμόγελο.